

בדין התקן אם נחשב מכה אליהו אבירזיל

שאלה: אשה שיש לה התקן ברחמה למניעת הריון וידוע שההתקן גורם לדימומים האם ניתן לתלות דימומים אלו בהתקן דוקא ולהחשיבם כדם הבא מכה מכה. ובמיוחד אשה שיש לה וסת קבוע, ודמומים אלו היו שלא בזמן וסתה?

תשובה: איתא בגמ' נדה (סו ע"א) ונאמנת אשה לומר מכה יש לי במקור שממנה דם יצא דברי רבי. ורבותינו העידו על דם המכה הבא מן המקור שהוא טהור. עיין שם וביאור הרשב"א בתורת הבית (קפ"א ע"ב) וכיון שהאשה בחזקת טהרה אנו אומרים שדם זה מן המכה הוא בא. ע"ש ומבואר בחידושי הרמב"ן לנדה, דף ה. דבזה מועיל אפילו בימי ספירת שבעה נקיים שבדיקת הפסק טהרה מעלה אותה מחזקת טמאה לחזקת טהרה, עיין שם. וכן מבואר בב"י סימן ק"צ – ולכן אפילו בימי הספירה נאמנת לומר שיש לה מכה באותו מקום ותולה דם במכתה. הואיל וע"י הפסק טהרה יצאה מחזקת טמאה לחזקת טהרה, עיין שם.

ופסק כן מרן השו"ע סימן קפ"ז סעיף ה' וז"ל: אם יש מכה באותו מקום תולין בדם מכתה ואם דם מכתה משונה מדם ראייתה אינה תולה בדם מכתה. ובסעיף ו' "נאמנת אשה לומר מכה יש לי באותו מקום שהדם יוצא ממנה", ע"כ.

ועיין פתחי תשובה שם ס"ק כ"ב, שהביא בשם הב"ח והובא בבאר היטב שם ס"ק י"ג, דדוקא כשהדם יצא מאותו מקום שיש בו המכה. אבל אם מצד אחר שאין בו המכה לא תולים במכה, ע"ש. אבל הפ"נ כותב כל זה דוקא כאשר רואה דם בהרגשה הוא דאמרינן שתולין במכה באותו צד של המכה, אבל אם ראתה שלא בהרגשה אפילו שהדם לא בטוח שבא מאזור המכה תולין במכה. עכת"ד.

והנה בערוך השולחן שם ס"ק סו, כתב לדייק מלשון מרן השו"ע בסעיף ה' הנ"ל דאם יש לה מכה באותו מקום תולין בדם מכתה. ולא הצריך שתדע שמכתה מוציאה דם אלמא דסב"ל עיקר להקל אפילו כשאינה יודעת שמכתה מוציאה דם, עיין שם.

ועיין רמ"א שם סעיף ה', דפסק שכל זה באשה שיש לה וסת קבוע ואז יכולים לתלות שלא בשעת וסתה במכתה אעפ"י שאינה יודעת בודאי שמכתה הוציאה דם, ע"כ. ע"ש.

א"כ הרי מבואר מכל הנ"ל שאשה שיש לה מכה באותו מקום נאמנת לומר מכה יש לה באותו מקום שהדם יוצא ממנה. ותולין דם במכה אבל דוקא ביש לה וסת קבוע והרגישה

בזמן טהרתה. אבל בזמן ספירת שבועה נקיים הואיל וכבר הוחזקה כטהורה ע"י הפסק טהרה.

ולפ"ז הואיל וההתקנים גורמים גרוי לרירית לדמם ובמיוחד אחרי שראיתי מקרוב איך בנויים ההתקנים כמין קליפסים הנתפסים בתוך הרחם ופוצעים הרחם אשר ע"כ אם רואה דם שלא בזמן וסתה כאשר יש לה וסת קבוע ויש לה וסת קבוע ויש לה התקנים הנ"ל הרי זה נחשב כדם מכה, ולא דם נדה.

וראיתי לגאון הרב יוסף קאפח זצ"ל דנשאל על זה מדר' אורי לוי הי"ו אם ההתקנים נקראים דם מכה ולא לחוש לה לדם נדה, והשיב, וז"ל: נושא התקן שעושין למניעת הריון שקוראין טבעת. אנחנו מודעים כי הדימום הנגרם על ידי כך דינו כדין המכה, ואם כן ברור שאין להתחשב בו לעניין איסור והיתר, ע"כ.

בהא סלקינא מכל האמור, ההתקנים העושים הנשים למניעת הריון הואיל והם גורמים גרויים ברחם ליציאת דם הרי דינם כדין מכה ותולין כל הדימומים במכה. והיינו דוקא ביש לה וסת קבוע, אבל אם אין לה וסת קבוע יש לאסור מספק ולא לתלות בהתקנים.

ביקרא דאורייתא, ע"ה אליהו אבירז'ל.

